

INKOMSTEN VAN BUITEN BEDRIJF: NIEUWE RESULTATEN*Walter van Everdingen*

Op de land- en tuinbouwbedrijven in Nederland is in 2002 gemiddeld ruim 5.000 euro ontvangen als vergoeding voor arbeid die buiten het bedrijf is ingezet. Het gemiddelde bedrag is daarmee iets hoger dan in 2001 en gelijk aan het bedrag dat in de tweede helft van de jaren negentig is ontvangen. Het betreft hier overigens de nettovergoeding voor arbeid van de ondernemer(s) of hun partner(s) en dus niet het loon dat inwonende kinderen ontvangen.

Tabel 1 Kenmerken en resultaten van bedrijven ingedeeld naar hoogte van de inkomsten uit arbeid buiten bedrijf (bedragen x 1.000 euro per bedrijf)

	0 euro	0-2.500 euro	2.500-10.000 euro	>10.000 euro
Aantal bedrijven (%)	47	18	15	20
Bedrijfsomvang (nge)	108	101	106	72
Arbeidsinzet bedrijf (mensjaren)	2,2	2,5	2,1	1,6
Gezinsinkomen uit bedrijf	37,2	28,6	35,2	12,5
Inkomsten van buiten bedrijf	3,0	4,1	9,0	23,0
W.v. arbeid	0,0	0,9	6,0	20,0
Totaal gezinsinkomen	40,2	32,7	44,2	35,5

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Grote verschillen tussen bedrijven

Tussen bedrijven bestaan grote verschillen. Krap de helft van de bedrijven heeft helemaal geen looninkomsten, terwijl het bij 20% van de bedrijven om meer dan 10.000 euro gaat (tabel 1). Op deze, voornamelijk wat kleinere, bedrijven zijn inkomen van buiten bedrijf en uit het bedrijf samen hard nodig om tot een gezinsinkomen te geraken dat vergelijkbaar is met dat op andere bedrijven. De arbeidsinzet in het bedrijf is op deze bedrijven ook duidelijk lager dan gemiddeld.

Bij de glastuinbouwbedrijven is het aandeel bedrijven met hoge neveninkomsten duidelijk lager dan bij de andere bedrijfstypen. Dit heeft te maken met de gemiddeld (in nge) grotere omvang van de glastuinbouwbedrijven. Tussen melkvee- en varkensbedrijven is de verdeling over de klassen vrijwel gelijk. Bij akkerbouwbedrijven is er relatief vaak (60% van de bedrijven) sprake van inkomen uit arbeid buiten bedrijf, met een grote groep (40%) bedrijven waar het om kleine bedragen gaat. Bij een met de veehouderij vergelijkbare groep (20%) gaat het om bedragen boven de 10.000 euro (figuur 1).

Andere inkomsten van buiten bedrijf: nieuwe definities

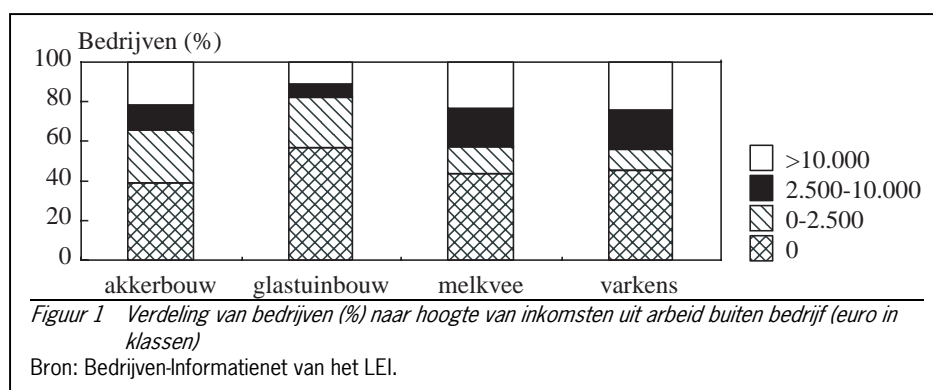
Behalve inkomsten uit arbeid buiten bedrijf, zijn er ook inkomsten uit bezittingen en uitkeringen en dergelijke. De inkomsten uit uitkeringen, zoals bijvoorbeeld kinderbijslag en AOW, bedroegen in 2002 3.700 euro per bedrijf. Dit gemiddelde is gelijk aan de bedragen in de jaren negentig (tabel 2).

De inkomsten uit bezittingen zijn onder meer door de gedaalde rentestand en de daling van de aandelenkoersen duidelijk lager dan in de jaren negentig. Daardoor is ook het totaal van de inkomsten van buiten bedrijf lager. Dit kengetal wordt overigens ook sterk beïnvloed door gewijzigde uitgangspunten die vanaf 2001 zijn toegepast. Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- een deel van de opbrengst van kapitaal is verschoven van buiten het bedrijf naar de bedrijfsopbrengsten (de ontvangen rente op bedrijfsspaarrekeningen, de vergoeding voor ledenkapitaal, de campinginkomsten)
- niet alleen rente en dividend worden als opbrengst gezien, maar ook veranderingen in aandelenkoersen (deze werden in het verleden als vermogensmutatie gezien)

- in het verleden werd voor de eigen woning een normatieve vergoeding ingerekend als opbrengst voor woningbezit. Deze is komen te vervallen.

Met de wijzigingen wordt beter aangesloten bij (internationale) accountancyregels voor financiële verslaggeving. Het betekent wel dat bij vergelijkingen met het verleden hiermee rekening gehouden dient te worden.

Tabel 2 Inkomensvorming op land- en tuinbouwbedrijven (x 1.000 euro per bedrijf)

	1991-95	1996-2000	2001 (v)	2002 (v)
Gezinsinkomen uit bedrijf	33,1	36,2	44,5	34,8
Inkomsten van buiten bedrijf	10,9	13,2	7,6	8,1
W.v. Arbeid	3,4	5,1	4,7	5,1
Bezittingen	3,8	3,9	-0,4	-0,8
Uitkeringen	3,6	3,7	3,2	3,7
Overige	0,2	0,4	0,1	0,1
Totaal gezinsinkomen	44,0	39,4	52,1	42,9

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Meer informatie:

De uitgangspunten en rekenregels zijn weergegeven in Rapport 1.03.06 *Het Bedrijven-Informatienet van A tot Z*.